

RIJKSDIENST
VOOR DE IJSELMEERPOLDERS
L E L Y S T A D

BIBLIOTHEEK
RIJKSDIENST VOOR DE
IJSELMEERPOLDERS

Werkdocument 1975 - 413 Bf

ALMERE'S RECREATIEVE EN TOERISTISCHE POTENTIES IN DE REGIO

door

drs. J.A. Wezenaar

R

15702

8520

IR
15702

8520

Inhoudsopgave

blz.

Inleiding

1

Samenvatting van de uitkomsten

1

Concrete aanbevelingen voor de middellange termijn

3

Almere's recreatieve en toeristische potenties in de regio

Inleiding

De basis voor deze notitie wordt gevormd door P. Smits "Regionale recreatie in Almere" (werkdokument 1974 - 326 Bf). Hierin werden onderzocht welke "stuwende" recreatieve voorzieningen in het Almeregebied aangelegd zouden kunnen worden. Met stuwende recreatieve voorzieningen worden die voorzieningen bedoeld die de aantrekkingskracht van Almere als recreatie- (en als vestigings-)gebied verhogen. Deze voorzieningen vallen in feite buiten die welke alleen op basis van de te verwachten behoeften van de bewoners van Almere zullen worden gerealiseerd - het gaat dus om een voorzieningenpakket dat vooral of dat ook voor de oudelandrecreanten bedoeld is.

Door inventarisatie werd inzicht verkregen in het bestaande en reeds geplande recreatieve voorzieningenpakket in een ruim genomen regio. Om hieruit conclusies te kunnen trekken t.a.v. Almere's potentiële positie in de regio werd met het oog op de doelstelling milieudifferentiatie gewerkt met de formules voor de zgn. diversificatie-index. Dit is een relatieve maat waarbij per onderdeel van de regio het voorkomen van een bepaalde recreatieve sector wordt vergeleken met het voorkomen in de gehele regio en vervolgens de menging van sectoren in een gebied wordt vergeleken t.o.v. die van de gehele regio. Deze werkwijze leverde een ideaal gediversifieerd beeld voor Almere op, hetgeen gecombineerd met gebieden in de regio met vergelijkbare inwonertallen (+ 200.000) en met bepaalde tekortkomingen in de regio als totaal - in een aantal concrete aanbevelingen voor planning en beleid uitmondt.

Om de mogelijkheden voor een groot nationaal attractiepunt na te gaan is dezelfde methode gevolgd, zij het dat de inventarisatie voor geheel Nederland heeft plaatsgevonden.

Samenvatting van de uitkomsten

De studie van Smits gaat vooral uit van de overweging dat nieuwe en met name specifieke recreatieve/toeristische voorzieningen met de daarbij gebruikelijke promotion extra veel recreanten en toeristen trekken. Men creëert immers nieuwe mogelijkheden en daardoor ontstaan nieuwe behoeften (totdat een zeker verzadigingspunt is bereikt, doch daarvan blijkt in deze sfeer nog niets!). Daarom werd met de volgende optimistische totaalaantallen recreanten rekening gehouden:

Tabel 1. Maximale schatting dagrecreanten

	inwonertal Almere	Almere recreanten	oudelandrecreanten	totaal recreanten
1985	70.000	25.000	25.000	50.000
1990	+ 140.000	50.000	50.000	100.000
2000	+ 250.000	75.000	75.000	150.000

Aan deze aantallen mag geen absolute waarde worden toegekend: in hoeverre het aanbod de vraag beïnvloedt is voorshands immers niet na te gaan. De tabel dient uitsluitend gehanteerd te worden als een glijdende schaal waaraan de mate van diversiteit af te lezen valt door middel van navolgend overzicht. Hierin wordt vanaf de eerste fase aangegeven welke maximumdiversiteit bereikt kan worden in de recreatieve inrichting van Almere.

De aantallen verblijfsrecreanten zijn geschat in vergelijking tot min of meer analoge gebieden in de regio, omdat hierin eens te meer geldt dat het aanbod de vraag beïnvloedt. Vooral in de eerste fase geldt overigens dat in de hotel-/pensionsfeer vooral van zakelijke overnachtingen sprake is, terwijl in latere jaren meer de toeristische vraag naar overnachtingen wordt gehanteerd. Dit komt tot uiting in de verschuivende verhouding: aantal verblijfsrecreanten/aantal dagrecreanten, waarbij vermeld dient te worden dat de verblijfsrecreanten natuurlijk ook voor een deel in het aantal dagrecreanten opgenomen zijn.

Tabel 2. Dagrecreatie

	Fase 1		Fase 2		Fase 3	
	I	II	I	II	I	II
Nationale attractiepunten	1	6000	1	12000	1 à 2	20000
Watersport ligplaatsen	3	9000 3000	6	18000 6000	8	27000 9000
Amfibische recreatie aantal ha	500	15000	800	30000	1000	45000
Conc./attractiepunten multifunct.gr.elem. recreatiesportparken overige	12 1 1 10	14000 5000 5000 4000	25 1 2 22	28000 10000 8000 10000	37 1 2 34	42000 15000 12000 15000
Recr. in natuurgebieden aantal ha	400	4500	600	9000	800	13500
Soc. cult. voorzieningen theaters, etc. bioscoop	2 1 1	1100 700 400	4 2 2	2200 1400 800	6 3 3	4400 2800 1600
Totale bovenlokale dagcapaciteit	50000		100000		150000	

I = aantal voorzieningen of aantal ha.
II = dagcapaciteit (aantal recreanten).

Tabel 3. Verblijfsrecreatie

	Fase 1		Fase 2		Fase 3	
	I	II	I	II	I	II
Hotels ¹⁾	1	50	2	75	5	600
Motels/appartementenhotels ¹⁾	1	80	2	100	2	200
Pensions	1	10	5	75	9	200
Totaal	3	140	9	250	16	1000
Kampeerterreinen	3	4000	5	5500	6	7000
Recreatiewoningen terreinen	1	950	2	1400	3	1850
Kampeerberoderij/kamphuis	1	50	2	100	3	150
Totaal	5	5000	9	7000	11	9000
Totaal verblijfsrecreatie	5140		7250		10000	

1) inclusief café/restaurant

I = aantal voorzieningen II = capaciteit (aantal bedden).

Bij de inrichting moet men streven naar een diversiteit in het aanbod, bij mooi en minder mooi weer, in zomer en winter. Hierdoor komt een grote nadruk te liggen op indoorvoorzieningen, die zorgen voor een continuering van het seizoen en die in de eerste fase van de inrichting, bij gebrek aan een volgroeid landschap, de behoefte aan voldoende voorzieningen kunnen opvangen. Een multifunctionele opzet kan dit bevorderen (meerdere activiteitenmogelijkheden "onder één dak"). Voor de watersport betekent dit de aanleg van marinahavens, die de watersporters uitgebreide mogelijkheden geven.

Voor de amfibische recreatie betekent dit dat naast de strandvoorzieningen ook voorzieningen aangelegd worden die goed kunnen functioneren bij minder mooi weer, iets waarvoor de strandrecreant zeer gevoelig is. Ook bij de opzet van concentratie- en attractiepunten moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid tot indoorrecreatie.

Behalve bij bovenstaande recreatievoorzieningen is ook bij de sociaal-culturele voorzieningen de multifunctionaliteit van belang. Door deze in de beginfase te combineren met andere voorzieningen kan ook voor deze categorie op betrekkelijk goedkope wijze al voor de eerste bewoners een redelijk aanbod geschapen worden.

Op verblijfsrecreatief gebied moet in de eerste fase o.a. voorzien worden in goedkoop hotel-/motelaccommodatie. Voor verblijfsrecreatieve terreinen kan Almere een hoge mate van diversiteit waarborgen, maar voor ontwikkelingen op grote schaal van deze categorie moet men in eerste instantie niet aan Almere denken, maar aan de z.o.-lob van de Flevopolder.

Door te trachten zo veel mogelijk die doelstellingen te verwezenlijken, die bovenstaande kenmerken nastreven, nl. een hoge mate van diversiteit het gehele jaar door, zal Almere een recreatiegebied worden met een eigen identiteit.

Naast dit alles dient dan nog rekening gehouden te worden met de manier waarop de voorzieningen tot stand komen - en dat geldt zeker ook voor de voorzieningen die specifiek voor de bewoners van Almere zijn bedoeld. Het is nl. wenselijk dat de voorzieningen - met name die in de openlucht - een zo "natuurlijk" mogelijk karakter krijgen qua vormgeving, materiaalgebruik, inpassing in het totaallandschap. Allerlei plekken en gebiedsdelen van de buitenruimte en de kernen lenen zich hier uitstekend voor en het is zowel bevorderlijk voor het recreatieve gebruik van de voorzieningen als voor de image naar buiten: Almere, natuurlijk! Veel plaatsen in IJsselmeerpolders en daarbuiten bieden lange tijd een "te" geplande "te afgelichte" aanblik (waardoor mogelijk activiteitenkeuzebeperking optreedt).

Concrete aanbevelingen voor de middellange termijn (te realiseren of te starten voor 1980 naast de benodigde specifieke voorzieningen voor inwoners van Almere. Over de voorzieningen voor de Almeerders die voor 1980 gerealiseerd moeten worden zal binnen afzienbare tijd apart gerapporteerd worden).

Algemeen

- Oprichting van een V.V.V.-achtig coördinatiebureau, evt. gekoppeld aan Almere - New Town Informatiecentrum.

Verblijfsrecreatie

- een klein hotel/restaurant (+ 50 bedden) in de goedkopere prijsklasse (tot f 30,-- per nacht, prijspeil 1974). Aan grote en/of dure hotels heeft de regio reeds een overschot. Lokatievoorstel: Almere-Haven;
- een motel/wegrestaurant aan doorgaande route (+ 80 bedden). Restaurant in lagere prijsklasse. Lokatievoorstel: langs RW 6 dicht bij de Muiderbergbrug;

- particuliere pensionmogelijkheid. Lokatievoorstel: Almere-Haven;
- één à twee kampeerterreinen: + 1000 toeristische kampeers, + 1000 seizoenkampeerslaapplaatsen. Lokatievoorstel: resp. Almere-Haven en bij de Hoge en Lage Vaart (in de buurt van BZ 48, bij Lage Vaart);
- een aqua-camping (alleen voor watersporters toegankelijk). Lokatievoorstel: zeer eenvoudige aanlegsteiger + achterdijks gebied bij mond van kanaal Hoge Vaart-Gooimeerdijk in de buurt van Huizerbrug en op een eiland);
- een recreatiewoningencomplex van 250 eenheden (+ 1000 personen). Lokatievoorstel: bij de plaats van een later te realiseren kleine kern;
- kampeerboerderij/kamphuis (+ 50 personen). Lokatievoorstel: ten noorden van de centrale kern.

Nationaal attractiepunt

- actieve acquisitie t.a.v. ten minste één van onderstaande voorbeelden: herfstkeukenhof, waterstaatkundig openluchtmuseum, Disneyland/pretpark, marineland/dolfinarium, middeleeuwse of 17e eeuwse stad, fabeltjesland, rijksplantentuin, museum De Nederlandse Stad door de eeuwen heen, museum voor de 19e eeuw. Lokatievoorstel: ten westen van centrale kern, en/of ten westen van Almere-Haven en/of achter Muiderzand.

Watersport

- het scheppen van een mogelijkheid voor een marinahaven, te starten als jachthaven van + 1000 ligplaatsen. Lokatievoorstel: vlak ten noorden van het Muiderzand;
- het aanleggen van een eiland in het Gooimeer. Lokatievoorstel: t.o. Almere-Haven;
- het aanleggen van waterplassen van formaat binnen het Almeregebied. Lokatievoorstel: ten noordwesten van de centrale kern;
- direct na gereedkomen van buitendijkse opspuiting bij Almere-Haven het jachthavengedeelte inrichten.

Amfibische recreatie

- het aanleggen van strandvoorzieningen op Muiderzand (en buitendijkse opspuiting Almere-Haven) bijv. barbecuehut;
- oevers van waterplassen inrichten, wellicht ook van kanaaldelen;
- het aanleggen van een overdekt zwembad (in combinatie met).

Concentratie- en attractiepunten

- indoorrecreatiecentrum (reservering), te starten als combinatie zwembad/multifunctioneel sport- en zalencomplex. Lokatievoorstel: bij centrale kern;
- een multifunctioneel groenelement van formaat (500 à 1000 ha). Hierin zijn veel kleinere voorzieningen opgenomen, zoals golfbaan, wandel, fiets- en ruiterroutes, visplaatsen, oeverrecreatie, watersportvoorzieningen. Lokatievoorstel: ten (noord)westen van centrale kern.
N.B. Regionale recreatiefunctie!
- een recreatiesportpark (50 à 100 ha). Lokatievoorstel: ten noordwesten van Almere-Haven.

Routes

- autoroutes dienen gesitueerd te worden langs een reeks van bovenstaande voorzieningen en langs/door verschillende woonkernen. N.B. Een dergelijke route zou zeker een "natuurlijke" entourage moeten hebben: natuurbouw mag dus niet achterblijven.